

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Навчально-науковий Гуманітарний інститут
Кафедра англійської філології і перекладу

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
З ПІДГОТОВКИ ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

з дисципліни

«Методика викладання іноземних мов і перекладу у вищій школі»
спеціальність 035 Філологія

Укладач:

док. пед. н., проф. Ковтун О.В.

Мета практичних занять з дисципліни «Методика викладання іноземних мов і перекладу у вищій школі» – забезпечення основ методичної підготовки студентів до реалізації професійних функцій викладача іноземної мови і перекладу у вищому навчальному закладі.

Практичні заняття заплановані за вісьмома темами, на яких розглядаються ключові питання методики викладання іноземних мов і перекладу у вищому навчальному закладі.

Послідовне опрацювання передбачених тем забезпечує студентів комплексом методичних знань і вмінь. Зокрема студенти повинні **знати**:

- основні поняття і категорії методики навчання іноземних мов і перекладу у вищій школі;
- історію методики навчання іноземних мов і перекладу;
- теорію вправ для навчання іноземних мов;
- сучасні підходи до формування у студентів-філологів іншомовної комунікативної компетенції;
- інноваційні методичні технології навчання іноземних мов і перекладу;
- основні організаційні форми реалізації навчально-виховного процесу з навчання іноземних мов у вищій школі;
- основи планування навчально-виховного процесу з іноземної мови у вищій школі;

уміти:

- визначати й аналізувати цілі, зміст, принципи, методи і прийоми навчання іноземних мов у вищій школі;
- аналізувати, обирати й ефективно використовувати навчально-методичні комплекси з іноземних мов;
- аналізувати, обирати й ефективно використовувати вправи різних типів і видів;
- формувати у студентів-філологів іншомовну комунікативну компетенцію;
- використовувати у процесі формування іншомовної комунікативної компетенції інноваційні методичні технології;
- контролювати й оцінювати рівень сформованості всіх складників іншомовної комунікативної компетенції;
- планувати й реалізовувати різні форми організації навчально-виховного процесу з іноземної мови у вищій школі.

Practical class 1 **HISTORY OF METHODS OF FL TEACHING** **Questions for discussion**

1. What principles of teaching were implemented by Amos Comenius? Outline basic provisions of the scientist's approach to FL teaching.
2. Explain notions "inductive / deductive grammar acquisition".
3. Name objectives, techniques, advantages and disadvantages of the Grammar-Translation Method.
4. Characterize factors which facilitated the appearance of the Direct Method. Say a few words about objectives, techniques, advantages and disadvantages of this method.
5. Define the essence of the Palmer's Method. Name main techniques of FL teaching within this method.
6. What are the main points of West's Method of FL teaching?
7. Discuss factors which facilitated the appearance of the Audio-Lingual Method. Speak about objectives, techniques, advantages and disadvantages of this method of FL teaching.
8. Say a few words of the Reading Method of FL teaching.
9. Define the essence of the Communicative Method. Name main techniques of FL teaching within this method.
10. Discuss the Suggestive Method of FL teaching.
11. Discuss current trends in FL teaching.

Literature

1. Жлуктенко Ю. О. Навчання іноземних мов за методичною системою Ч. Фріза – Р. Ладі / Ю. О. Жлуктенко. – К. : Радянська школа, 1969. – 105 с.

2. *Методика* викладання іноземних мов у середніх навчальних закладах : підручник / Кол. авторів під керівн. С. Ю. Ніколаєвої. – К. : Ленвіт, 2002. – С. 292-304.
3. *Пальмер Г.* Устный метод обучения иностранным языкам / Г. Пальмер. – М. : Учпедгиз, 1960. – 166 с.
4. *Уэст М.* Обучение английскому языку в трудных условиях / М. Уэст. – М. : Просвещение, 1966. – 113 с.
5. *Allwright R. L.* Language teaching through communication practice / R. L. Allwright // *ELT Documents*. – 1976. – № 3. – P. 2-14.
6. *Canale M.* Theoretical bases of communicative approaches to second language teaching and testing / M. Canale, M. Swaine // *Applied Linguistics*. – 1980. – Issue 1. – 47 p.
7. *Howatt A. P. R.* A History of English Language Teaching / A. P. R. Howatt, H. G. Widdowson. – Oxford : Oxford UP, 2004. – 417 p.
8. *Krashen S.D.* Second Language Acquisition and Second Language Learning [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.sdkrashen.com/SLAcquisition_and_Learning/SL_Acquisition_and_Learning.pdf
9. *Lowe Ch.* Integration not eclecticism: a brief history of language teaching, 1853–2003 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ihworld.com/ihjournal/articles/03ABRIEFHISTORY.pdf>

Practical class 2

SYSTEM OF EXERCISES FOR COMMUNICATIVE COMPETENCE DEVELOPMENT

Questions for discussion

1. Systematical approach to exercises. Main phases in exercise performing.
2. Types of exercises.
3. Classification of exercises.
4. Exercises for mastering students' skills in different speech activities.

Literature

1. *Вишневський О. І.* Довідник учителя іноземної мови : посібник / О. І. Вишневський. – К. : Радянська школа, 1982. – 152 с.
2. *Витлин Ж.Л.* Навыки и умения в психологии и методике обучения иностранным языкам / Ж. Л. Витлин // *Иностранные языки в школе*. – 1999. – № 1. – С. 21-26.
3. *Гальскова Н.Д.* Современная методика обучения иностранным языкам : пособие для учителя / Н.Д. Гальскова. – 2-е изд., перераб. и доп. – М. : АРКТИ-ГЛОССА, 2002. – 192 с.
4. *Методика* викладання іноземних мов у середніх навчальних закладах : підручник / Кол. авторів під кер. С.Ю. Ніколаєвої. – К. : Ленвіт, 2002. – С. 56-69.
5. *Пассов Е.И.* Коммуникативные упражнения / Е.И. Пассов. – М. : Просвещение, 1997. – 99 с.
6. *Пассов Е.И.* Методика как теория и технология иноязычного образования / Е.И. Пассов. – Елец : ЕГУ им. И.А. Бунина, 2010. – 543 с.
7. *Скляренко Н.К.* Обучение речевой деятельности на английском языке / Скляренко Н.К., Онищенко Е.И., Захарова СЛ. – К. : Рад. школа, 1988. – С. 11-15.

Practical class № 3

TEACHING LISTENING. SYSTEM OF EXERCISES FOR TEACHING LISTENING.

Questions for discussion

1. Define the most common difficulties in auding a FL (English vs. Ukrainian).
2. Techniques the teacher uses to develop hearing.
3. General description of the activities performed in the initial / main / final period of teaching listening in the University major course.
4. English makes distinction between the activities of 'hearing' and 'listening'. What is it? Is the same distinction made in other languages that you know?

Literature

1. *Верисокин Ю.И.* Учебное кино на уроках английского языка / Ю.И. Верисокин // *ИЯШ*. – 2000. – № 5. – С. 34-36.
2. *Гальскова Н.Д.* Современная методика обучения иностранным языкам / Гальскова Н.Д. – М. : АРКТИ-ГЛОССА, 2000. – С. 149-152.

3. *Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання* / Наук. ред. укр. видання док. пед. наук, проф. С.Ю. Ніколаєва. – К. : Ленвіт, 2003. – 273 с. (http://www.coe.int/T/E/Cultural_Co-operation/education/Languages/LanguagePolicy/Common_Framework_of_Reference/default.asp)
4. *Методика викладання іноземних мов у середніх навчальних закладах : підручник* / Кол. авторів під кер. С.Ю. Ніколаєвої. – К. : Ленвіт, 2002. – С. 117-139.
5. *Настольная книга преподавателя иностранного языка : справочное пособие* / Е.А. Маслыко, П.К. Бабинская, А.Ф. Будько и др. – Минск : Вышэйшая школа, 2001. – С. 282-303.
6. *Неділько А.Г.* До питання застосування автентичних матеріалів для навчання іноземних мов / А.Г. Неділько // *Іноземні мови*. – 1998. – № 4. – С. 11-12.
7. *Рогова Г.В.* Методика обучения английскому языку / Г.В. Рогова. – М. : Просвещение, 1983. – 351 с.
8. *Смеякова Л.П.* Аудиокнига как эффективное вспомогательное средство в обучении иностранным языкам / Смеякова Л.П., Черныш В.В. // *Іноземні мови*. – 1999. – № 1. – С. 19-22.

Practical class № 4

TEACHING SPEAKING. SYSTEM OF EXERCISES FOR TEACHING SPEAKING.

Questions for discussion

1. Linguistic and psychological features of oral speech.
2. Monologue and dialogue speech. Techniques for teaching them.
3. The objective of teaching speaking in the initial period of training. Basic speech skills to be developed in the initial period of training.
4. Exercises for teaching speaking in the initial period of training.
5. Aims of teaching speaking in the main period of training. Basic speech skills to be developed in the main period of training.
6. Aims of teaching speaking in the final period of training. Basic speech skills to be developed in the final period of training.
7. Exercises for teaching speaking in the main and final period of training.
8. Mistakes and how to correct them in teaching speaking.

Literature

1. *Ляховицкий М.В.* Структура речевой ситуации и ее реализация в учебно-воспитательном процессе / Ляховицкий М.В., Вишневский Е.И. // *ИЯШ*. – 1984. – № 2. – С.20-22.
2. *Методика викладання іноземних мов у середніх навчальних закладах : підручник* / Кол. авторів під кер. С.Ю. Ніколаєвої. – К. : Ленвіт, 2002. – С. 146-187.
3. *Пассов Е.И.* Коммуникативный метод обучения иноязычному говорению / Е.И. Пассов. – М. : Просвещение, 1985. – С. 62-63.
4. *Пассов Е.И.* Методика как теория и технология иноязычного образования / Е.И. Пассов. – Елец : ЕГУ им. И.А. Бунина, 2010. – 543 с.
5. *Скалкин В.Л.* Обучение диалогической речи / В.Л. Скалкин. – К. : Рад. школа, 1989. – С. 13-20.
6. *Скалкин В.Л.* Обучение монологическому высказыванию / В.Л. Скалкин. – К. : Рад. школа, 1983. – С. 6-23.
7. *Скляренко Н.К.* Обучение речевой деятельности на английском языке в школе / Скляренко Н.К., Онищенко Е.И., Захарова СЛ. – К. : Рад. школа, 1988. – С. 17-24.
8. *Тарнопольський О.Б.* Методика навчання іншомовної мовленнєвої діяльності у вищому мовному закладі освіти : навч. посібник / О.Б. Тарнопольський. – К. : Фірма «ІНКООС», 2006. – 248 с.
9. *Ladousse G.R.* Role Play / G.R. Ladousse. – Oxford Univ. press, 1987. – P. 5-7; 13-15.

Practical class № 5

TEACHING READING. SYSTEM OF EXERCISES FOR TEACHING READING.

Questions for discussion

1. The objective of teaching reading in the initial period of training. Basic reading skills to be

developed in the initial period of training.

2. Aims of teaching reading in the main period of training. Basic reading skills to be developed in the main period of training.
3. Aims of teaching reading in the final period of training. Basic reading skills to be developed in the final period of training.
4. Exercises for teaching reading.

Literature

1. *Гальскова Н.Д.* Теория обучения иностранным языкам: Лингводидактика и методика : учеб. пособие для студ. лингв, ун-тов и фак. ин. яз. высш. пед. учеб. заведений / Н.Д. Гальскова, Н.И. Гез. – М. : Академия, 2004. – 161 с.
2. *Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання* / Наук. ред. укр. видання док. пед. наук, проф. С.Ю. Ніколаєва. – К. : Ленвіт, 2003. – 273 с. (http://www.coe.int/T/E/Cultural_Co-operation/education/Languages/LanguagePolicy/Common_Framework_of_Reference/default.asp)
3. *Методика* викладання іноземних мов у середніх навчальних закладах : підручник / Кол. авторів під кер. С.Ю. Ніколаєвої. – К. : Ленвіт, 2002. – С. 191-203.
4. *Ніколаєва С.Ю.* Тестовий контроль лексичних навичок читання Ніколаєва С.Ю., Метьюлкіна О.Б. – К. : Ленвіт, 1997. – С.11-13.
5. *Рогова Г.В.* Методическое содержание работы над иноязычным текстом различного характера в старших классах средней школы / Рогова Г.В., Мануэльян Ж.И. //ИЯШ. – 1974. – № 5. – С.48-56.
6. *Тарнопольський О.Б.* Методика навчання іншомовної мовленнєвої діяльності у вищому мовному закладі освіти : навч. посібник / О.Б. Тарнопольський. – К. : Фірма «ІНКІОС», 2006. – 248 с.
7. *Фоломкина С.К.* Обучение чтению на иностранном языке в неязыковом вузе / С.К.Фоломкина. – М. : Высшая школа, 2005. – 255 с.
8. *Чернявская Л.А.* Роль коммуникативных заданий и учет ситуаций общения при обучении чтению / Л.А. Чернявская //ИЯШ. – 1986. – № 3. – С.20-26.

Practical class № 6

Teaching writing. System of exercises for teaching writing.

Questions for discussion

1. The objective of teaching writing in the initial period of training. Basic writing skills to be developed in the initial period of training.
2. Aims of teaching writing in the main period of training. Basic writing skills to be developed in the main period of training.
3. Aims of teaching writing in the final period of training. Basic writing skills to be developed in the final period of training.
4. Exercises for teaching writing.

Literature

1. *Бугайчук О.В.* Письмо як засіб і об'єкт навчання англійської мови / О.В. Бугайчук // Науковий вісник Ізмаїльського державного гуманітарного університету : зб. наук. праць. – Ізмаїл : ІДГУ, 2002. – Вип. 13. – С. 16–18.
2. *Бугайчук О.В.* Сучасні технології в навчанні писемного іноземного креативного мовлення студентів / О.В. Бугайчук // Наука і освіта. – 2001. – № 1. – С. 104–107.
3. *Глазунова Т.В.* Види письмових висловлювань як об'єкт навчання / Т.В. Глазунова // Іноземні мови. – 1997. – № 1. – С. 61-62.
4. *Методика* викладання іноземних мов у середніх навчальних закладах : підручник / Кол. авторів під кер. С.Ю. Ніколаєвої. – К. : Ленвіт, 2002. – С. 117-139.
5. *Настольная книга преподавателя иностранного языка : справочное пособие* / Е.А. Маслыко, П.К. Бабинская, А.Ф. Будько и др. – Минск : Вышэйшая школа, 2001. – С. 282-303.
6. *Пассов Е.И.* Коммуникативное иноязычное образование. Концепция развития индивидуальности в диалоге культур. – Липецк, 1998. – С. 117-129.
7. *Полат Е.С.* Интернет на уроках иностранного языка // ИЯШ. – 2001. – № 2. – С. 14-19.

Practical class № 7
Teaching translation and interpretation
Questions for discussion

1. Aims of teaching translation and interpretation.
2. Initial postulates in organization of teaching translation and interpretation.
3. Content of training translation / interpretation.
4. Translator's / interpreter's professional competence.
5. Translation knowledge and skills.
6. Complexes of tasks for translators' training
7. Exercises in teaching translation / interpretation.

Literature

1. *Алексеева И.С.* Профессиональный тренинг переводчика / И.С. Алексеева. – СПб : Союз, 2001. – 278 с.
2. *Бородулина М.К.* Основы преподавания иностранных языков в языковом вузе / Бородулина М.К., Минина Н.М. – М. : Высшая школа, 1988. – 112 с.
3. *Гавриленко Н.Н.* Обучение переводу в сфере профессиональной коммуникации : монография / Н.Н. Гавриленко. – М. : РУДН, 2008. – 175 с.
4. *Комиссаров В.Н.* Современное переводоведение : учебное пособие / В.Н. Комиссаров. – М. : ЭТС, 2002. – 424 с.
5. *Латышев Л.К.* Как готовить переводчиков? Тетради переводчика. (Научно-теоретический сборник) / Л.К. Латышев. – М., 1999. – Вып. № 24.
6. *Латышев Л.К.* Структура и содержание подготовки переводчиков в языковом вузе : учебно-методическое пособие / Л.К. Латышев, В.И. Провоторов. – М. : НВИ-ТЕЗАУРУС, 2001. – 136 с.
7. *Нестеренко Н.А.* Course in Interpreting and Translation: посібник для студентів та викладачів вищих навчальних закладів / Н. Нестеренко, К. Лиссенко. – Вінниця: Нова книга, 2006. – 248 с.
8. *Соколова В.В.* Система вправ для формування усної англомовної перекладацької компетенції майбутніх філологів / В.В. Соколова // Актуальні проблеми перекладознавства та методики навчання перекладу : матеріали IV Всеукр. конф. – Харків : НТМТ, 2007. – С. 125–126.
9. *Черноватий Л.М.* Методика викладання перекладу як спеціальності : підручник [для студ. вищих заклад. освіти за спеціальністю «Переклад»] / Л.М. Черноватий. – Вінниця : Нова Книга, 2013. – 376 с.

Practical class № 8
Planning in Foreign Language Teaching
Questions for discussion

1. Planning as a necessary prerequisite for effective teaching.
2. Unit planning.
3. Daily plans.

Literature

1. *Колкер Я.М.* Практическая методика обучения иностранному языку / Колкер Я.М., Устинова Е.С, Еналиева Т.М. – М. : Академия, 2000. – С. 139-146.
2. *Методика викладання іноземних мов у середніх навчальних закладах : підручник* / Кол. авторів під кер. С.Ю. Ніколаєвої. – К. : Ленвіт, 2002. – С. 234-249.
3. *Рогова Г.В.* Методика обучения английскому языку / Г.В. Рогова. – М. : Просвещение, 1983. – 351 с.